

K.H.Frank: Čechy a Morava v Říši (přednáška)

egli 19.01.2003

Tuto přednášku přednesl státní sekretář SS-Gruppenführer Karl Hermann Frank 24. června 1941 ve Východním ústavu (Institut für Ostforschung) v Krakově za přítomnosti generálního guvernéra General Gouvernementu (obsazené Polsko) Hanse Franka.

...

Přicházím nyní k výstavbě úřadů. Na německé straně je tu úřad říšského protektora s pořadím jednoho z nejvyšších říšských úřadů. V nařízení o výstavbě z 1. září 1939 je zásada správní jednoty jasně vyjádřena. V úřadu říšského protektora jsou sdruženy nejen všechna říšská ministerstva a nejvyšší říšské úřady, s výjimkou branné moci, příslušnými odděleními a skupinami, nýbrž je výslovně stanoveno, že všechny úřady, služebny a orgány Říše, s výjimkou branné moci, podléhají říšskému protektorovi. Také všechna správní odvětví, která by snad v budoucnosti byla převzata z protektorátní do vlastní říšské správy, podléhají tak jako vlastní říšské úřady říšskému protektorovi. Tak například clo, německé justiční úřady a tři vysoké školy, i když odborný vliv příslušných berlínských resortů je možný a také účelný. V policejní oblasti je přidělen velitel pořádkové policie a velitel bezpečnostní policie, podléhající vyššímu vedoucímu SS a policie. Podřízenými úřady jsou úřady Oberlandratu. Protektorát Čechy a Morava jest rozdělen na 15 okresů Oberlandratu, z nichž 10 v Čechách a 5 na Moravě. V Brně je kromě toho ještě zvláštní služebna říšského protektora, která sdružuje moravské Oberlandraty a sděluje jim směrnice a pokyny říšského protektora. Správní jednotka jest provedena také u Oberlandratů, ovšem ne tak dokonale jako u úřadu říšského protektora. Přece však Oberlandratu podléhají všechna správní odvětví převzatá do vlastní říšské správy, s výjimkou branné moci, financí a soudnictví. Pokud jde o dozor nad protektorátními úřady, podávají tyto úřady Oberlandratu zprávy právě tak, jako to činí protektorátní ministerstva vůči říšskému protektorovi. Oberlandrat může obdobně - přirozeně jen pro svůj úřední okruh - vydávati stejná nařízení, jak to činí říšský protektor vůči protektorátní vládě. Okres Oberlandrata má asi 300.000 až 700.000 obyvatelů, s výjimkou okresu pražského, který má mnohem více obyvatel, poněvadž k němu patří město Praha. Okres Oberlandrata zahrnuje průměrně pět českých okresních hejtmanství.

Na straně Protektorátu je státní prezident, který má rozsáhlé plné moci ve smyslu autoritativního řízení Protektorátu. Vůdce zdůraznil jeho postavení ještě zvláště tím, že mu přiznal ochranu a čestná práva hlavy státu. Jemu podléhají vláda s ministerským předsedou a devět ministerstev s bohatě rozčleněnou odbornou organizací. Ministerstvům podléhají dvě instance, totiž zemské úřady v Praze a v Brně pro obě země Čechy a Moravu, a zemským úřadům opět 93 okresních hejtmanství. Obě tyto instance sdružují po vzoru bývalé rakouské správní organizace s několika málo výjimkami všechna správní odvětví. Na správní organizaci Česko-Slovenska se nic nezměnilo. Odpadla pouze obě ministerstva, která se po včlenění Čech a Moravy do Říše a převzetí ochrany Říše stala zbytečnými, totiž ministerstvo války a ministerstvo zahraničních věcí.

A nyní nakonec několik slov o německých politických úkolech v Čechách na Moravě.

Protektorát byl zřízen za určité politické situace Říše a tato situace mu dala nynější právní a politický řád. Úkolem každé německé a evropské

politiky i v budoucnu musí býti, aby prostoru v srdci pevniny, který po staletí byl politicky podrýván a neměl tudíž nikdy pokoje, přinesla trvalý mír. To znamená konečné řešení českého problému.

Dnes český národ prožívá opravdovou a neobyčejně silnou duchovně-politickou krizi. Zhroucení přišlo náhle, jako katastrofa. Obrovská spousta nových věcí zavalila Čechy. Ze zhroucení starých hodnot, názorů a orientací nenašli dosud cestu. Politicky je však přece jen významné, že především dělníci rukou, dělníci, sedláci, řemeslníci, přes všechnu zahraniční propagandu plní loyálně a zdatně své úkoly ve výrobní a výzbrojní bitvě Říše.

Bude nutno, aby odtud pronikla do všech vrstev národa nezvratná platnost této věty:

Protože v budoucnosti Evropa může žít bez Čechů, ale Češi nemohou žít bez silné Německé říše, 7 milionů Čechů musí uznati bezpodmínečné přednostní postavení 85 milionů Němců a podříditi své zvláštní zájmy zájmům říšským.

Nebudeme se zde zabývati tím, zda dnešní forma říšského Protektorátu je přiměřená jako forma trvalá nebo musí-li jednou učiniti místo jiné konstrukci. Nepochybně bude třeba ve správní oblasti mnohé zjednodušiti, poněvadž dnes správní instance - v důsledku koexistence říšské a protektorátní správy - jsou namnoze příliš početně obsazeny.

Po dvouletých zkušenostech se rozhodně ukázalo, že dosazení silné říšské ústřední moci, podřízené pouze Vůdci, je pro české oblasti naprosto správné.

Veliký kruh je uzavřen. Historický čin Vůdcův obnovil prastarou souvislost německých a českých dějin a včlenil země Čechy a Moravu opět do rytmu velké německé historie. Německé říši a německému lidu dostalo se, díky Vůdci, v Evropě opět onoho postavení, které již jednou zaujímaly v dějinách, k dobru tohoto světadílu. V tomto postavení bude naším úkolem, abychom zvláště pečlivě řídili politickou výstavbu srdeční krajiny Říše - Čech a Moravy. V tom je naše odpovědnost před budoucími staletími.

Zdroj: Diarium 1942, s. 125-133